

Värnamo kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkesprogram

efter tillsyn i Finnvedens Gymnasium 3
belägen i Värnamo kommun

Tillsyn i Finnvedens Gymnasium 3

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värnamo kommun under Våren 2017. Finnvedens Gymnasium 3 besöktes av Skolinspektionen den 14-16 mars och 29 mars 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Av Skolverkets statistik framgår att den genomsnittliga betygspoängen för avgångselever år 2015/16 vid byggprogrammet är 14,0, vid handels- och administrationsprogrammet är 14,6 och vid ekonomiprogrammet är 14,1. Elevantalet på restaurang- och livsmedelsprogrammet samt VVS- och fastighetsprogrammet är för litet för att resultat ska redovisas.

Enligt Skolverkets statistik fullföljer 80 procent av eleverna vid byggprogrammet utbildningen inom tre år läsåret 2015/16. På ekonomiprogrammet fullföljer 85,7 procent av eleverna utbildningen och på restaurang- och livsmedelsprogrammet 90,9 procent.

Av eleverna på byggprogrammet är det 94,1 som får minst godkända betyg i alla ämnen läsåret 2015/16, på handels och administrationsprogrammet 92,3 procent och på ekonomiprogrammet 87,5 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2017-09-15
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-09-15
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att Finnvedens gymnasium 3 behöver förbättra arbetet inom några bedömningsområden. Skolan behöver förbättra arbetet med att anpassa undervisningen till elevers olika behov, främst så att alla elever får stimulans och utmaningar i undervisningen. Vidare behöver elevhälsans personal arbeta som ett samlat team så att de främst ska kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att senast den **15 september 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- i undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- se till att det i undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande

*Motivering till bedömning av brist***Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionens bedömer att det i undervisningen inte tas hänsyn till elevers olika behov. Utredningen visar att eleverna i vissa kurser inte ges de utmaningar och den stimulans de behöver. Även om lärarna är medvetna om detta och har vidtagit vissa insatser för att stimulera eleverna ytterligare visar utredningen att det fortfarande finns elever som i ett antal kurser inte får den stimulans de behöver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Elever säger i intervjuer att i vissa kurser på Ekonomiprogrammet och på Handels- och restaurangprogrammet tilldelas alla elever alltid samma uppgifter. Eleverna uppger vidare att det inte heller går att i vissa ämnen få svårare uppgifter eller uppgifter som anpassas efter elevers intressen och behov. Eleverna på både Handels- och administrationsprogrammet och Ekonomiprogrammet säger i intervjuer att de känner sig understimulerade i vissa kurser. Eleverna säger att understimulansen är en viktig anledning till att många elever idag är frånvarande på lektioner.

Lärarna säger i intervjuer att de i sin undervisning måste ta hänsyn till varje enskild elevs behov och förutsättningar, framförallt på Handels- och administrationsprogrammet där elever kommer in med högst varierande meriter. Flera lärare berättar också i intervjuer att de har utvärderat sin undervisning och att de är medvetna om att elever upplever vissa kurser som tråkiga. Lärare säger i intervjuer att de arbetar för att stimulera elever genom delaktighet, men att det inte alltid är lätt då kursplanerna är styrande. Lärare säger att framförallt i ekonomikurserna är det svårt att stimulera de mer högpresterande eleverna.

Rektorn säger i intervju att det finns brister hos ett fåtal av lärarna som gör att vissa elever inte blir stimulerade och utmanade. Enligt rektorn handlar det framförallt om att högpresterande elever känner sig understimulerade.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska i utbildningen hänsyn tas till elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Vidare ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska vidare ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommun inte uppfyller de krav som följer av föreskriften som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- se till att skolpsykolog ingår i skolenhetens elevhälsa

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar att elevhälsan inte har gemensamma insatser utan arbetar främst med enskilda uppdrag utifrån de kompetenser som finns i elevhälsan och med akuta ärenden. Skolpsykologerna är inte heller med på skolans lokala elevhälsomöten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Personalen i elevhälsoteamet säger i intervju att de inte hinner eller har möjlighet att främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande. De uppger att de tror att de kommer att kunna göra det längre fram när de "jobbat ihop sig" som ett team. Det hälsofrämjande arbete som pågår, berättar personalen i elevhälsoteamet, är att elevhälsoteamet är ute i årskurs 1 och informerar om sin verksamhet. Planer finns på att hålla föredrag om självkänslan för elever i slutet av vårterminen 2017, men personalen uppger att det är tveksamt om de kommer att hinna med det.

Lärare på Handels- och yrkesprogrammet säger att förutom besöken i klasserna i årskurs 1 har kuratorn varit i deras klasser och diskuterat strukturer i klassrummen. Lärarkollegiet har också själva diskuterat mindfulness vilket lett till att lärare försökt att skapa trevligare lokaler för eleverna. Några direktiv från elevhälsan om hur lärare ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande uppger de i intervju att de inte har fått. Skolpsykologerna säger att det är upp till varje rektor att ansöka om att de som skolpsykologer ska vara med på skolans lokala elevhälsomöten. Skolpsykologerna uppger att de inte är med i någon lokal elevhälsa på gymnasieenheterna, men att de deltar på ett centralt elevhälsomöte för gymnasiet.

Rektorn säger i intervju att elevhälsans personal har kommit och gått hela tiden och att det saknas rutiner för hur elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Nytt för i år är, enligt rektorn, att elever i årskurs 1 på skolan ska besvara en enkät för att elevhälsan ska kunna kartlägga vilka behov av förebyggande insatser som det finns. Något hälsofrämjande arbete, förutom det som sker i årskurs 1, som elevhälsan har initierat pågår inte heller enligt rektorn. Enligt rektorn utförs det hälsofrämjande arbetet istället av olika projekt och av fältgrupper. Rektorn säger i intervju att arbetet med en välfungerande elevhälsa är ett utvecklingsområde.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Eleverna ska ha tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Värnamo kommun inte uppfyller de krav som följer av föreskriften som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga rektorn och Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2017-05-15
11 (13)

Dnr 43 - 2017:4021

På Skolinspektionens vägnar

Lena Lindh
Beslutsfattare

Verica Stojanovic
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Finnvedens Gymnasium 3

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Finnvedens Gymnasium 3

Finnvedens gymnasium ligger i Värnamo och anordnar utbildning inom gymnasie- och gymnasiesärskola. Finnvedens gymnasium omfattar fem skolenheter och detta beslut avser skolenheten Finnveden 3.

Finnveden 3, som även kallas Entreprenörssektorn, erbjuder utbildningar inom de nationella programmen bygg- och anläggning, ekonomi, handels och administration, hantverk, restaurang och livsmedel, VVS och fastighetsprogrammet samt introduktionsprogram i form av IMPRO-platser på programmen bygg- och anläggning, handel- och administration samt restaurang- och livsmedel. IMPRO innebär att eleven läser färdigt det ämne han/hon inte blivit behörig i under sin gymnasietid, utöver de ordinarie kurserna på det nationella programmet.

Vid tillsynen finns det totalt 287 elever på skolenheten. Av dessa läser 11 elever på introduktionsprogrammen och 40 läser lärlingsutbildning. Skolan leds av en rektor och lärare är organiserade i ämnes- och programlag.

